

«تاریخ مختصر» ۱

تاریخ مختصر اسلام

نوشتۀ کارن آرمسترانگ

ترجمۀ مانی صالحی علامه

www.ketab.ir

آبی پارس

«تاریخ مختصر» ۱

سرشناسه:	آرمسترانگ، کارن، ۱۹۴۴ - م.	موضوع:	اسلام -- تاریخ
عنوان و نام پدیدآور:	Armstrong, Karen	شناسه افراد:	Islam -- History
مشخصات نشر:	تهران: موسسه آبی پارس، انتشارات پل فیروزه، ۱۴۰۰.	رده بندی کنگره:	۱۲BP
مشخصات ظاهری:	۲۶۵ ص: ۲۱×۱۴	رده بندی دیویی:	۹۱۲/۲۹۷
شابک:	۹۷۸-۶۲۲-۷۴۶۴-۲۳-۸	شماره کتابشناسی ملی:	۸۶۷۲۱۰۳
وضعیت فهرست نویسی:	فیا	اطلاعات رکورد کتابشناسی:	فیا

تاریخ مختصر اسلام

کارن آرمسترانگ	چاپ یکم:	۱۴۰۰
ترجمه مانی صالحی علامه	شمارگان:	۷۰۰ نسخه
موسسه آبی پارس؛ انتشارات پل فیروزه	شابک:	۹۷۸-۶۲۲-۷۴۶۴-۲۳-۸
	نسخه دزنی:	فائزه حجاری زاده
	صفحه آرای:	عاطفه هاشمی
	آماده سازی فنی:	موسسه آبی پارس
	طرح جلد:	آتلیه آبی پارس

تصویر روی جلد: کعبه و مسجدالحرام در سال ۱۹۵۴ میلادی.

تلفن: ۰۲۱-۲۲۷۹۶۱۴۸ وبسایت: pbminstitute.ir

بازنشر این اثر یا قسمتی از آن به هر شیوه، نیاز به دریافت اجازه رسمی و مکتوب از ناشر دارد.

فهرست

۷	مقدمه
۱۱	گاهشماری

فصل اول: مراحل آغازین

۳۷	پیمایش اسلام (۵۷۰-۶۳۲)
۵۹	خلفای راشدین (۶۳۲-۶۶۱)
۶۹	نخستین فتنه

فصل دوم: تحول و توسعه

۷۷	امویان و فتنه دوم
۸۱	جنبش دینی
۸۷	اواخر دوران بنی امیه (۷۰۵-۹۳۵)
۱۰۵	جنبش های سری و باطنی

فصل سوم: به اوج رسیدن

۱۲۱	نظمی جدید (۹۳۵-۱۲۵۸)
۱۳۵	جنگ های صلیبی
۱۳۷	رونق و گسترش
۱۳۹	مغول ها (۱۲۲۰-۱۵۰۰)

مقدمه

تاریخ بیرونی یک سنت دینی، اغلب جدا از دلیل وجودی آن به نظر می‌رسد. جست‌وجو و طلب روحانی سفری درونی است و بیشتر ماجرایی روحی و روانی به شمار می‌رود تا سیاسی. و با آداب نیایش، اصول عقاید، ریاضت و مراقبه و کاوش درون سروکار دارد نه با برخورد میان وقایع جاری. ادیان بدون شک در بیرون از حوزه روحانی هم فعالیت دارند. رهبران دینی باید با حکومت‌ها و امور دنیوی در تعامل باشند و اغلب رغبت زیادی به این کار دارند. آن‌ها با اعضای سایر ادیان که به نظر می‌رسد ادعای آنان مبنی بر در انحصار داشتن حقیقت مطلق را به چالش می‌کشند، مبارزه می‌کنند؛ آن‌ها ضمناً هم‌دینان خود را به خاطر تفسیر متفاوتی از سنت‌ها و روایات یا به خاطر داشتن عقاید بدعت‌آمیز، شکنجه و آزار می‌کنند، چه بسا کشیشان، خاخام‌ها، امامان جماعت و شمن‌هایی که مانند سیاستمداران عادی درگیر جاه‌طلبی دنیوی هستند. اما این همه را عموماً همچون خطاکاری و سوءاستفاده از آرمانی مقدس می‌نگرند. این کشمکش‌ها و نبرد قدرت ربطی به معنا و محتوای راستین دین ندارد بلکه انحرافی ناشایست از حیات روحانی به شمار می‌رود که در خلوت و سکوت و دور از هیاهوی جماعت عوام و بی سروصدا انجام می‌شود. درواقع در بسیاری از مذاهب، راهبان و عارفان از دنیا کناره‌گیری می‌کنند زیرا جارو جنجال و کشمکش تاریخ را با حیات دینی راستین در تضاد می‌دانند.

در سنت آیین هندو، تاریخ را به عنوان امری زودگذر، بی‌اهمیت و بی‌اساس

کنار گذاشته‌اند. فیلسوفان یونان باستان توجهشان را بر قوانین و اصول ابدی متمرکز می‌کردند که زیربنای اصلی دگرگونی‌های دائمی وقایع بیرونی را تشکیل می‌دهد و خود وقایع بیرونی و دگرگونی‌های ظاهری را درخور توجه متفکران جدی نمی‌دانستند. در انجیل‌ها، عیسی اغلب سعی می‌کرد به پیروانش توضیح دهد که ملکوت خداوند از جنس این دنیا نیست و فقط در درون فرد مؤمن یافت می‌شود. ملکوت خداوند با کشمکش و جنجال‌های سیاسی ایجاد نمی‌شود بلکه مانند رویدن دانه خردل در سکوت و به شکلی نامحسوس پدیدار می‌شود. در جهان غرب نوین، ما دین را از سیاست جدا ساخته‌ایم؛ این جدایی دین از سیاست یا سکولارسازی ابتدا از سوی فیلولوزوف‌ها [اصحاب دایرةالمعارف فرانسوی] در عصر روشنگری به‌عنوان ابزاری برای رهایی دین از فساد امور دولتی پیشنهاد شد تا دین بتواند به واقعیت راستین خود برسد.

اما مؤمنان و پیروان ادیان، هر قدر هم آرمان‌ها و خواسته‌های روحانی داشته باشند، باید در همین دنیا به جست‌وجوی خداوند یا تقدس برخیزند. آن‌ها اغلب احساس می‌کنند وظیفه دارند آرمان‌ها و کمال مطلوبشان را به جامعه منتقل سازند. حتی اگر در خلوت خود و دور از همگان باشند باز هم مردان و زنان زمانه خویش هستند و تحت تأثیر وقایعی که خارج از صومعه جریان دارد قرار می‌گیرند حتی اگر این را به‌طور کامل تشخیص ندهند. جنگ‌ها، بلایای طبیعی، خشکسالی‌ها، رکود اقتصادی و اوضاع سیاسی داخلی کشورشان به گوشه خلوت و انزوایشان وارد می‌شود و بر بینش دینی آن‌ها تأثیر می‌گذارد. درواقع فجایع و مصائب بزرگ تاریخی اغلب مردم را به جست‌وجو و طلب روحانی برمی‌انگیزد تا نهایتاً معنایی برای آنچه بیشتر به زنجیره‌ای از وقایع تصادفی، بی‌حساب و کتاب و مایوس‌کننده شبیه است، پیدا کنند. بنابراین رابطه همزیستی متقابلی میان تاریخ با دین و مذهب وجود دارد. همان‌طور که بودا اظهار کرده، همین تصور ما که عالم هسی درهم‌آشفته و نامرتب است، ما را مجبور می‌سازد تا راه چاره‌ای پیدا کنیم که مانع از فروغلتیدن ما به یأس و نومیدی شود.

شاید تناقض اصلی در حیات دینی این باشد که در طلب تعالی و کمال است